Van mond tot mond

Haio: COMES Sabine , U.G.
Promotor: WENS Johan
Praktijkopleider: RUELENS Wim

Context: De huisarts voert in de dagelijkse praktijk vele inspecties van de mond- en keelholte uit en heeft daarbij de gelegenheid aandoeningen van tand en parodontium vast te stellen. De conditie van de tanden en parodontium heeft invloed op het functioneren van de rest van het lichaam. Deze interactie tussen tandheelkundige en algemene ziekten vraagt om contact en overleg tussen tandarts en huisarts. Het doel van dit onderzoek is om zowel de knelpunten in de samenwerking alsook suggesties voor verbetering via een kwalitatief focusgroeponderzoek aan het licht te brengen.

Onderzoeksvraag: Welke knelpunten bestaan er in de samenwerking tussen huisartsen en tandartsen omtrent asymptomatische aandoeningen van tand en parodontium (zoals cari?s en parodontitis)?

Methode: Er werd een literatuuronderzoek verricht naar de invloed van de conditie van de mond op het functioneren van de rest van het menselijke lichaam, met als opzoekvraag ?Welke invloed hebben parodontale aandoeningen op de algemene gezondheid of systemische ziekten?? Daarnaast werden drie focusgroepen georganiseerd, twee met enkel huisartsen, de derde met uitsluitend tandartsen. In deze focusgroepen werd gezocht naar de positieve en negatieve ervaringen en bedenkingen van zowel huisartsen als tandartsen over hun onderlinge samenwerking en hun suggesties voor verbetering. De gegevens werden verwerkt en geanalyseerd door achtereenvolgens te selecteren en coderen. De verschillende codes en quotes werden vervolgens ondergebracht in thema?s.

Resultaten: Het literatuuronderzoek leverde zes relevante artikelen op (vier reviews, twee systematische reviews). Er is toenemend bewijs voor associaties tussen parodontale ziekten en systeemziekten (cardiovasculaire ziekten, obesitas, diabetes, vroeggeboorte, reumato?de artritis en respiratoire ziekten). Omdat de kwaliteit van de gevonden onderzoeken beperkt is, is verder onderzoek nodig om de huidige associaties te bevestigen en om vast te stellen of er een causale relatie bestaat. Desondanks wordt er reeds een opgeroep gedaan voor meer integratie van tandheelkundige en medische zorg. Aan de twee focusgroepen voor huisartsen namen in totaal twaalf huisartsen deel en bij de focusgroep voor tandartsen waren negen tandartsen aanwezig. De resultaten konden na codering en analyse worden onderverdeeld in de thema?s ?Communicatie?, ?Kennis en scholing?, ?Perceptie?, ?Organisatie gezondheidszorg?, ?Sociale kaart?, ?Multidisciplinair werken?, ?Takenpakket huisarts? en ?Drempels?. Er werd een sociale kaart van de tandartsenwachtdienst en de tandartsen werkzaam in Aalst en omgeving opgesteld. Daarnaast werd een sjabloon opgesteld voor een standaardverwijsbrief naar de tandarts.

Conclusie: Het literatuuronderzoek toont aan dat er toenemend bewijs is voor associaties tussen parodontale ziekten en systeemziekten (cardiovasculaire ziekten, obesitas, diabetes, vroeggeboorte, reumato?de artritis en respiratoire ziekten). Uit het focusgroeponderzoek blijkt dat een gebrek aan samenwerking, onvoldoende kennis en vaardigheden van met name huisartsen maar ook tandartsen, gebrekkige uitwisseling van medisch relevante gegevens, verkeerde perceptie van de tandartsen door de huisartsen, moeizame bereikbaarheid en beperkte beschikbaarheid van de tandartsen de grootste knelpunten in de samenwerking tussen huisartsen en tandartsen vormen.

Ter verbetering kunnen huisartsen en tandartsen elkaar persoonlijk leren kennen, bijscholing (met elkaar) volgen, beter op de hoogte zijn van elkaars kennis en kunde en meer medisch relevante patiëntengegevens uitwisselen. Aanvullend onderzoek is nodig om deze knelpunten en suggesties voor verbetering verder uit te werken en te implementeren in de praktijk.